

Zo d'ouden zongen, zo zingen de jongen!

Leen Pontzele (ACV-jongeren)

Op zaterdag 19 maart 2005, meer dan twintig jaar na de eerste edities, trok in Brussel een nieuwe jongerenmars voor werk door de straten. Net als voorheen behoren ACV-jongeren en KAJ tot de grote kartrekkers van deze manifestatie. Is de jongerenmars voor werk nog niet uitgelopen?

"Het is niet goed om op zo'n jonge leeftijd zonder werk te zitten. De tijd van toen is voorbij. Het leven is hard als jongere" (Tania, 22 jaar, kortgeschoold en werkzoekend)

Wie jong is, heeft de toekomst voor zich. Maar om aan die toekomst te kunnen werken, moet je kansen krijgen. Kans om aan de slag te gaan bijvoorbeeld. Werk hebben en houden, bepaalt immers sterk de kwaliteit van die toekomst en dat leven dat nog voor je ligt.

Maar net dáár begint de laatste jaren het schoentje steeds meer te knellen. Jeugdwerkloosheid zit opnieuw in de lift. Niet enkel de 'seizoensgebonden' normale piek van de zomermaanden na het afstuderen, maar ook steeds sterker een structurele component.

Momenteel zijn er in de wereld meer dan 88 miljoen jongeren (tussen de 15 en de 24 jaar) werkzoekend. Dat is meer dan de helft van alle werkzoekenden wereldwijd.

In België is, op dit ogenblik, één op vier werkzoekenden jonger dan 25 jaar. Vijfentwintig procent van hen is al meer dan een jaar werkloos.

Als we de schoolverlaters wat van naderbij bekijken, merken we dat 14,6% van alle schoolverlaters na één jaar nog steeds in de

werkloosheid zit. 6,9% van alle jongeren heeft één jaar na het verlaten van de school nog geen enkele kans gehad om werkervaring op te doen.⁽¹⁾

In tegenstelling tot vroeger is er momenteel een toename van de groep hooggeschoolde jongeren die moeilijk een job vinden. Oorzaak: de algemene economische context. Bedrijfssectoren die normaal een beroep doen op hogergeschoolden - zoals de banken en verzekeringen, de industrie en de ICT-wereld - stellen aanwervingen uit omwille van interne herstructureringen of de ongunstige economische conjunctuur.

Maar het ergst getroffen blijven toch nog steeds de kortgeschoolden en de allochtonen. Van de werkzoekende jongeren heeft 43% ten hoogste de tweede graad secundair onderwijs voltooid. Eén op vijf jonge werkzoekenden is afkomstig uit niet EU-landen.

"Worden er soms jongeren met ervaring geboren?" (Mustafa, 24 jaar, TSO, momenteel werkzoekend, na verschillende interims)

Bij heel wat jongeren verloopt de start van de loopbaan erg moeilijk. Zo blijkt, in hun zoektocht naar werk, het gebrek aan ervaring en kwalificaties vaak een grote handicap te zijn. Ook scholing is doorslaggevend voor een goed begin op de arbeidsmarkt.

Verskillende studies tonen aan dat kortgeschoolde jongeren niet alleen moeilijker (dan anderen) een job vinden, maar ook op de arbeidsmarkt zelf de zwakste groep zijn. Zo zijn zij het vaak die, als eersten, het slachtoffer

worden van bijvoorbeeld herstructureringen en hun baan verliezen.

Problematisch als je weet dat 13% van de jongeren het onderwijs verlaat zonder enig diploma. En dat in een diplomagerichte arbeidscultuur als de Vlaamse. Er dient dus meer werk gemaakt van gelijke kansen, zodat meer jongeren goed gewapend aan de aftrap komen.

Verder worden jongeren die werk vinden vaak geconfronteerd met lange arbeidsuren, kortlopende of informele contracten, lage lonen en weinig of geen sociale bescherming (sociale zekerheid en andere voordelen).

Heel wat schoolverlaters beginnen vandaag immers in een of andere interimjob. Wat de jongere in kwestie heel wat onzekerheid biedt voor zijn of haar verdere leven. Lange-termijnplannen maken behoort niet tot de mogelijkheden.

Maar de jongeren kunnen meestal niet anders dan werken met een tijdelijk contract. Vaak is dat de enige manier om ervaring op te doen.

GEEN WOORDEN, MAAR DADEN

Kortom, voor jonge werkzoekenden en schoolverlaters is een kwaliteitsvolle job niet vanzelfsprekend.

En net nu, als heel veel jongeren de grootste moeite hebben om een job te vinden en te houden, steekt onze regering de kop in het zand. In het bijzonder onze premier. Hij beloofde 200.000 nieuwe jobs. Wel, wij hebben ze nog niet gezien. Ook in het (ontwerp van) interprofessioneel akkoord gaven de werknemers niet thuis als het ging om engagementen voor bijkomende jobs.

Voor de jongeren is dit onaanvaardbaar. We willen dat er meer beweging komt: bij de

werkgevers én bij de overheid. Minder woorden over, en meer daden voor betere opleidings- en tewerkstellingskansen. Vandaar dat enige jongerenorganisaties besloten de handen in elkaar te slaan en op te roepen voor een jongerenmars met als grote thema's: werk, kosteloos onderwijs en gelijkheid.

VRAGEN WIJ ECHT TE VEEL?

De grote eis is tewerkstelling van jongeren. Meer vast en volwaardig werk: weg met alle nepstatuten. Want werk moet lonend zijn. Dat klinkt voor velen vanzelfsprekend, maar voor een groot aantal jonge werknemers is het dat niet. Te veel 'tewerkstellingsmaatregelen' zijn gericht op het goedkoper maken van jongeren. De jongeren in die speciale statuten doen vaak hetzelfde werk als oudere collega's. Maar hebben daarvoor niet hetzelfde loon. Vaak met de smoes dat een deel van hun loon besteed wordt aan vorming en opleiding. Jawel, een smoes want die opleiding en begeleiding blijken vaak dode letter te zijn. En dit terwijl elke jongere er recht op heeft.

Verder eisen wij ook dat de jacht op jonge werkzoekenden stopt. Activering: o.k. Maar het is niet enkel een zaak van actief werk zoeken. Het is vooral een zaak van beleid voor opleiding en begeleiding en van werkgeversverantwoordelijkheid, want werk is immers het sluitstuk van activering.

Voldoende redenen voor de jongeren om weers van zich te laten horen. Te laten weten dat ze het niet meer nemen en dat er dringend meer en vooral betere jobs komen voor jongeren. Dat het, naast het eindeloopbaandebat, tijd wordt voor een 'beginloopbaandebat'.

(1) Cijfers: periode februari 2002-januari 2003.

Bron: VDAB, *Werkzoekende schoolverlaters in Vlaanderen. 19^{de} longitudinale studie, juni 2002-juni 2003, april 2004*, p. 9.